

Crna Gora

Direkcija za razvoj malih i srednjih preduzeća

Strategija razvoja malih i srednjih preduzeća 2011-2015

AKCIONI PLAN 2013

Podgorica, mart 2013.

Na osnovu Strategije razvoja malih i srednjih preduzeća 2011-2015, Vlada Crne Gore je na sjednici od 2013. godine donijela

**AKCIONI PLAN 2013
ZA SPROVOĐENJE STRATEGIJE RAZVOJA MALIH I SREDNJIH
PREDUZEĆA 2011-2015**

1. Proces izrade Akcionog plana 2013

Vlada Crne Gore je na sjednici od 24.januara 2013. godine usvojila **Izveštaj o realizaciji akcionog plana za 2012. godinu Strategije razvoja malih i srednjih preduzeća 2011-2015**. U skladu sa Zaključkom br. 06-127/3 od 31.januara 2013. Direkcija za razvoj malih i srednjih preduzeća je pripremila Akcioni plan sprovođenja Strategije MSP u 2013. godini.

U **prvoj fazi** su, na osnovu Okvirnog petogodišnjeg Akcionog plana Strategije razvoja MSP 2011-2015 i analize Izveštaja o realizaciji Akcionog plana za 2012.godinu, identifikovane aktivnosti i institucije u čijoj nadležnosti je realizacija istih. U **drugoj fazi** su prikupljeni neophodni inputi od strane institucija javnog, privatnog sektora i međunarodnih organizacija. Za sve aktivnosti su definisani očekivani rezultati/indikator, izvori provjerljivosti/verifikacije, procjena potrebnih finansijskih sredstava za njihovu realizaciju i izvor sredstava, nadležna institucija.

Nakon analize inputa urađen je nacrt Akcionog plana 2013. U **trećoj fazi** nacrt Akcionog plana 2013. je dostavljen svim institucijama/organizacijama na prijedloge i sugestije. Nacrt Akcionog plana 2012. je upućen Koordinacionom timu na usvajanje, a nakon toga i Vladi CG na usvajanje.

Planirane aktivnosti su razvrstane po Strateškim ciljevima definisanim Strategijom MSP:

1. Pобоljšanje poslovnog okruženja
2. Jačanje finansijske podrške
3. Jačanje konkurentnosti MSP i promocija izvoza
4. Podrška početnicima u biznisu-start up.

U kreiranju Akcionog plana 2013. zastupljeni su principi koje se odnose na :

- Nastavak započetih aktivnosti koje već ostvaruju uticaj na razvoj i rast MSP sektora;
- Definisanje i realizaciju novih aktivnosti koje će doprinijeti daljem razvoju i rastu MSP sektora;
- Sprovođenje preporuka Akta o malim preduzećima EU (SBA) i procesa pregovora sa EK u okviru Poglavlja 20. Preduzetništvo I industrijska politika

2. Implementacija Akcionog plana

Politika MSP je sveobuhvatna imajući u vidu da su aktivnosti iz Akcionog plana i njihova realizacija su u nadležnosti brojnih ministarstava i institucija javnog sektora, ali i u nadležnosti udruženja u okviru privatnog, MSP sektora, a određen broj aktivnosti se realizuje uz podršku međunarodnih institucija/organizacija i donatorskih projekata:

1. Ministarstva

1. Ministarstvo ekonomije
2. Ministarstvo finansija
3. Ministarstvo za informaciono društvo i telekomunikacije
4. Ministarstvo održivog razvoja i turizma
5. Ministarstvo prosvjete
6. Ministarstvo nauke
7. Ministarstvo rada i socijalnog staranja
8. Ministarstvo za ljudska i manjinska prava

2. Državne institucije

1. Direkcija za razvoj malih i srednjih preduzeća
2. Investiciono-razvojni fond
3. Zavod za zapošljavanje
4. Centar za stručno obrazovanje
5. Zavod za školstvo
6. Zavod za statistiku
7. Uprava Carina
8. Institut za standardizaciju

3. Banke

1. Centralna banka Crne Gore

4. Poslovna udruženja/NVO

1. Privredna komora Crne Gore
2. Unija poslodavaca Crne Gore
3. Montenegro biznis alijansa
4. Asocijacija poslovnih žena
5. Centar za razvoj nevladinih organizacija

5. Univerziteti i akademije

1. Univerzitet „UDG“

6. Međunarodne organizacije/programi

1. UNDP
2. EBRD Bas program

Kako bi se obezbijedilo sprovođenje Akcionog plana 2013. od ključnog značaja su institucije tijela koja učestvuju u izradi i implementaciji politike MSP i to:

- Direkcija za razvoj malih i srednjih preduzeća
- Koordinacioni tim za izradu i implementaciju Strategije razvoja malih i srednjih preduzeća 2011-2015
- Savjet za podsticanje konkurentnosti na mikro nivou 2011-2015.

Direkcija za razvoj MSP, sa jedne strane obezbjeđuje **koordinaciju u izradi** kao i **monitoring** i **evaluaciju** definisanih aktivnosti, dok sa druge strane sama učestvuje u realizaciji određenog broja aktivnosti, uglavnom nefinansijske podrške sektoru MSP. Razvijenim sistemom monitoringa i evaluacije omogućava se praćenje realizacije Strategije

MSP i omogućava utvrđivanje korektivnih mjera i aktivnosti sprovođenja politike MSP u narednom periodu.

Za praćenja ostvarivanja rezultata Strategije razvoja MSP 2011-2015. od ključnog značaja je i obezbjeđivanje indikatora od strane institucije zadužene za statističko praćenje sektora MSP u skladu sa Strategijom MSP, a koji se odnose na:

- broj MSP (preduzetnika, mikro, malih i srednjih), po obliku organizovanja, djelatnosti, opštinama;
- broj zaposlenih u MSP (preduzetnika, mikro, malih i srednjih);
- učešće MSP u ukupnoj zaposlenosti;
- učešće MSP u uvozu;
- učešće MSP u izvozu;
- učešće MSP u BDP, investicijama, prometu, profitu.

Za sprovođenje Akcionog plana 2013. institucije su obezbijedile ukupno 43.213.035,95€ (sredstva institucija javnog sektora koje se finansiraju iz Budžeta iznose **774.245,95€ - 1,79%**:

- javni sektor (uključujući IRFCG) – 41.275.745,95€ (95,52%)
- privatni sektor - 265.900,00€ (3,87%)
- međunarodne organizacije/donatori –1.671.390,00€ (0,62%)

Institucije **javnog sektora-budžeta** su obezbijedile saglasnost na sredstva Budžeta, tako da Akcioni plan **ne predviđa obezbjeđivanja novih sredstava** ili izvora u odnosu na postojeće. Iznos opredijeljen od strane institucija javnog sektora koji za 2013. godinu iznosi 774.245,95€ je za 470.339€ ili 37,8% manji u odnosu na prethodnu godinu, što potvrđuje preporuku da prilikom planiranja Budžeta treba usmjeriti veća sredstva na realizaciju mjera podrške MSP, prije svega mjera **nefinansijske** podrške.

Navedenom govori u prilog činjenica da je, kao što je i konstatovano u Izvještaju o realizaciji Akcionog plana 2012. godine, 93,03% sredstava (40.202.075,00€) usmjereno na realizaciju mjera finansijske podrške, a samo 6,96% (3.020,460.95€) za mjere nefinansijske podrške. Za mjere **nefinansijske** podrške iz javnog sektora-budžeta izdvojeno je 573,170.95€ ili 1,33% od ukupnih sredstava namijenjenih realizaciji Akcionog plana 2013.

Preporuka koja je iz toga slijedi je da u narednom periodu, prilikom planiranja Budžeta, treba usmjeriti veća finansijska sredstva za sprovođenje mjera nefinansijske podrške, koje su usko vezane za mjere finansijske podrške, a posebnu imajući u vidu obavezu usklađivanja sa principima Akta o malim preduzećima-SBA i preporukama Evropske komisije za poglavlje 20: Preduzetništvo i industrijska politika. Osim toga, za realizaciju određenih aktivnosti pokušaće se obezbijediti sredstva od donatora.

U decembru 2013. godine uradiće se i godišnji Izvještaj o realizaciji Akcionog plana 2013., koji će istovremeno biti korišćen i u okviru praćenja usaglašenosti politike MSP sa indikatorima SBA i preporukama EK.

LISTA SKRAĆENICA

Asocijacija "Poslovna žena"	APŽ
Biznis inkubatori	BI
Biznis centri	BC
Biciklistički savez Crne Gore	BSCG
Central European Free Trade Agreement	CEFTA
Centralna banka Crne Gore	CBCG
Centar za stručno obrazovanje	CSO
Corporate Social Responsibility-Društvena odgovorost	CSR
Centar za razvoj nevladinih organizacija	CRNVO
Competitiveness Innovation Program	CIP
Direkcija za razvoj malih i srednjih preduzeća	Direkcija za razvoj MSP
Društveno odgovorno poslovanje	DOP
EBRD Business Advisory Services Program	EBRD BAS program Crna Gora
EBRD Shareholder special fund	EBRD fond za finansiranje BAS programa u CG
Evropska investiciona banka	EIB
Entrepreneurship Innovation Program	EIP
Evropski centar za informacije i inovacije Montenegro	EIICM
Evropski investicioni fond	EIF
Evropska Unija	EU
Informaciono-komunikacione tehnologije	IKT
Investiciono-razvojni fond Crne Gore	IRFCG
International Finance Corporation	IFC
Koordinacioni tim za izradu i implementaciju Strategije razvoja malih i srednjih preduzeća 2011-2015	Koordinacioni tim
Mala i srednja preduzeća	MSP
Ministarstvo finansija	MF
Ministarstvo ekonomije	ME
Ministarstvo za informaciono društvo i telekomunikacije	MIDT
Ministarstvo pravde	MP
Ministarstvo prosvjete	MPR
Ministarstvo nauke	MN
Ministarstvo rada i socijalnog staranja	MRSS
Ministarstvo održivog razvoja i turizma	MORiT
Ministarstvo za ljudska i manjinska prava	MLJMP
Montenegro biznis alijansa	MBA
Organization for Economic Development and Cooperation	OECD
Poreska uprava	PU
Privredna komora Crne Gore	PKCG
Planinarski savez Crne Gore	PSCG
Savjet za regulatornu reformu i unaprjeđenje poslovnog ambijenta	Savjet za regulatornu reformu
Savjet za podsticanje konkurentnosti na mikro nivou	Savjet za konkurentnost
Statistical Office of the European Commission	EUROSTAT
Svjetska banka	SB
Unija poslodavaca Crne Gore	UPCG
Univerzitet Donja Gorica	UDG
United Nation Development Program	UNDP
Uprava carina	UC
Uprava za nekretnine	UzN
Vlada Crne Gore	Vlada CG
Zavod za zapošljavanje Crne Gore	ZZZCG
Zavod za statistiku Crne Gore	Monstat

STRATEŠKI CILJ 1. POBOLJŠANJE POSLOVNOG OKRUŽENJA

	Aktivnosti	Očekivani rezultati	Izvori verifikacije	Procjena potrebnih finansijskih sredstva				Nadležno st
				Izvori				
				Ukupno	Javni sektor	Donatori	Privatne institucije	
1.1.	Operativni cilj: Smanjenje regulatornog rizika							
<i>1.1.1</i>	<i>Zadatak: Ukidanje nepotrebnih propisa i izmjena/pojednostavljanje administrativnih postupaka</i>							
1.1.1.4.	Akcioni plan sprovođenja Preporuka	Vlada je usvojila AP za implementaciju preporuka Giljotine propisa, kojim su obavezane resorne institucije da izvrše izmjene svojim propisima u planiranim rokovima. Za 2013. godinu planirano je 621 preporuka, pri čemu je potrebno izmijeniti 52 zakona, 109 podzakonskih akata, i unaprijediti 100 administrativnih postupaka.	Inovirani zakonski i podzakonski akti usvojeni tokom 2013.god					Savjet za regulatornu reformu MF Institucije zadužene Akcionim planom
1.2.1	Operativni cilj: Stvaranje povoljnijeg poslovnog okruženja							
<i>1.2.1.</i>	<i>Zadatak: Jačanje konkurentnosti privrede preduzimanjem aktivnosti koje su u skladu sa kriterijumima definisanim Izvještajem Svjetske banke Doing Business</i>							

1.2.1.1.	Reforma procedure izdavanja građevinske dozvole (izmjena i implementacija relevantnih zakona koji tretiraju proceduru izdavanja građevinske dozvole)	Planirane izmjene Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata doprinijeće daljem unaprjeđenju ove procedure kroz smanjenje rokova za posutapanje resornih organa, kao i efikasnijoj implementaciji one stop shop-a.	Zakon o uređenju prostora i izgradnji objekata usvojen od strane Skupštine					Savjet za regulatornu reformu MOT MF
1.2.1.2.	Objedinjena registracija preduzeća u PU	Omogućavanje registracije preduzeća i u 8 podružnica Poreske uprave širom Crne Gore, kao i uvođenje pune elektronske registracije preduzeća do kraja 2013. Godine	Izvještaji PU/MF					Savjet za regulatornu reformu MF PU
1.2.1.3.	Izrada i sprovođenje novog Zakona o izvršenju i obezbjeđenju	Shodno Zakonu o javnim izvršiteljima, u cilju obezbjeđenja efikasnijeg obavljanja ove djelatnosti i stvaranja pravne sigurnosti građana, Ministarstvo pravde donijelo je 5 podzakonskih	Tarifa o naknadama za rad izvršitelja, broj izvršitelja koji je otpočeo sa radom					MPR Savjet za regulatornu reformu

		<p>akata za implementaciju zakona.</p> <p>Do kraja I kvartala 2013. godine biće donešen i posljednji podzakonski akt (Tarifa o naknadama za rad javnih izvršitelja), čime će se steći svi zakonski preduslovi za njihov početak rada.</p>						
1.2.1.4.	Jačanje kapaciteta kreditnog registara kod CBCG	<p>Usklađen rad Kreditnog registra sa novim Kontnim okvirom i međunarodnim računovodstvenim standardima</p> <p>Omogućen pristu zainteresovanim pravnim subjektima u sistem Kreditnog registra u skladu sa zakonom i zaključiti ugovore (interesovanje ispoljile lizing kućeimobilni operateri).</p>	<p>Odluka o kreditnom registru „Sluzbeni list Crne Gore, br.27/11 i 64/12),</p> <p>OdlukaoizvjestajimakojisedostavljajuCentralnojbankiCrne Gore(„Sl.list Crne Gore“,br.64/12).</p> <p>www.cb-cg.org</p> <p>Doing Business report</p>					CBCG

		Očuvanje pozicije u Doing Business reportu						
1.2.1.5.	Jačanje kapaciteta katastra nepokretnosti u okviru LAMP projekta sa SB	U okviru LAMP projekta očekivanja su da će se omogućiti efikasnije rješavanje zahtjeva u katastrima, shodno sadašnjoj regulativi u roku od 15 dana od dana prijema zahtjeva za registraciju nepokretnosti.	http://www.nekretnine.co.me/ , Doing Business Report					MF UzN
1.2.1.6.	Pripremiti detaljno mapiranje procedura za uvoz i izvoz	Izrađeno uputstvo za sprovođenje pojednostavljenih postupaka deklarisanja robe na osnovu knjigovodstvenog upisa prilikom uvoza i izvoza. Unijeta U TARICG roba koja podliježe veterinarskoj i radioaktivnoj kontroli	www.upravacarina.gov.me http://taric.carina.co.me/TariCG					MF i UC
		Završen Vodič za sajmove u CEFTA regionu; seminari, obuke (CEFTA /	Vodič za sajmove u CEFTA regionu Izvještaj PKCG	2.000			2.000	PKCG

		DIHK)						
1.2.1.7.	Objedinjena naplata poreza i doprinosa	Implementacija i jačanje softverskih rješanja na efikasnijem plaćanju poreza i uvođenju elektronskih mogućnosti plaćanja i očuvanje/napredovanje DB2013 indikatora (CG napredovala za 38 mjesta u odnosu na prethodni izvještaj).	Doing Business Report					MF i PU
1.2.1.8.	Pojednostavljenje procedure zapošljavanja stranaca, usljed pribavljanja dozvola za rad stranaca - Izmjene Zakona o zapošljavanju i radu stranaca	U skladu sa Odlukom o utvrđivanju broja radnih dozvola za strance za 2013. godinu, broj radnih dozvola je na nivou od 16.500, a očekuje se povećano učešće domaće radne snage. Izrada Prijedloga Odluke o utvrđivanju broja radnih dozvola za strance za	Pripremljena naliza zapošljavanja stranaca tokom 2013.godine. Usvojena Odluka o utvrđivanju broj aradnih dozvola za strance za 2014.godinu i objavljena u SI. listu CG					MRSS

2.1.	Operativni cilj: Poboljšanje pristupa i dostupnosti kreditima i jačanje kapaciteta MSP za upravljanje finansijama							
2.1.1.	<i>Zadatak: Uspostavljanje finansijske ponude u skladu sa tražnjom MSP sektora</i>							
2.1.1.1.	Realizacija kreditnih linija za podsticaj razvoja MSP	Odobrenje oko 150 kredita namijenjenih preduzetnicima, poljoprivrednim proizvođačima i MSP	Izvještaj IRFCG	25.000.00 0	25.000.00 0			IRFCG
2.1.1.3.	Realizacija kreditnih linija za kratkoročnu podršku- faktoring	Realizacija do 20 faktoring aranžmana		10.000.00 0	10.000.00 0			IRFCG
2.1.1.6.	Podizanje znanja i vještina MSP za upravljanje finansijama	Održane 2 obuke, obučeno 50 polaznika	Izvještaj PKCG	2.000			2.000	PKCG
2.2.	Operativni cilj: Uspostavljanje sistema izdavanja kreditnih garancija							
2.2.1.	<i>Zadatak: Olakšavanja pristupa kreditima</i>							
2.2.1.1.	Kreiranje modela garancija (garantnih šema)	Ukupan garantni potencijal u 2013. godini iznosiće 5 mil €, procenat garantovanog kredita do 50%	Izvještaji IRFCG	5.000.000	5.000.000			IRFCG
2.3	Operativni cilj: Poboljšanje dostupnosti grantovima							
2.3.1.	<i>Zadatak: Jačanje poslovanja MSP kroz smanjenje troškova korišćenja eksternih usluga</i>							
2.3.1.1.	Utvrđene i realizovanje grant šema za refundaciju troškova	Realizacija 40 projekata	BAS Operativni Plan za 2013	160.000		160.000 EBRD Shareholder Special Fund		EBRD BAS Crna Gora
2.5	Operativni cilj: Podsticanje korišćenja raspoloživih CIP/EIP finansijskih instrumenata							
2.5.1.	<i>Zadatak: Kreiranje novih i jačanje postojećih finansijskih instrumenata</i>							
2.5.1.1.	Uspostavljanje direktne saradnje nadležnih institucija sa evropskim finansijskim institucijama	Nastavak saradnje sa EIB i institucijama sa kojima je uspostavljena saradnja.	Izvještaji IRFCG					IRFCG

STRATEŠKI CILJ 3. JAČANJE KONKURENTNOSTI MSP I PROMOCIJA PREDUZETNIŠTVA

	Aktivnosti	Očekivani rezultati	Izvori verifikacije	Procjena porebnih finansijskih sredstava				Nadležnost
				Izvori				
				Ukupno	Javni sektor	Donatori	Privatne institucije	
3.1.	Operativni cilj: Zaokruživanje potrebne institucionalne podrške razvoju MSP							
3.1.1	<i>Zadatak: Unaprjeđenje lokalnih/regionalnih biznis centara</i>							
3.1.1.1.	Unaprjeđenje mreže biznis centara	Reorganizovana postojeća mreža BC na sjeveru (Berane, Bijelo Polje, Plav, Rožaje)	Izveštaj opština na sjeveru					Opštine/BC
3.1.1.4.	Jačanje saradnje sa ostalim institucijama na lokalnom i nacionalnom nivou	Realizovana saradnja sa lokalnim/nacionalnim institucijama na različitim programima i projektima usmjerenim na podršku MSP.	Izveštaj BC					BC
3.1.1.5.	Pojačati promociju kroz jačanje uloge biznis centara	Broj klijenata i usluga koje pružaju BC kroz realizaciju različitih programa i projekata.	Izveštaj BC					BC
3.1.1.6.	Uspostavljanje jedinstvenog online MSP portal	Definisan sadržaj portala i softverskih rješenja	Izveštaj Direkcije za razvoj	40.740 ²				Direkcija za razvoj MSP
3.1.2.	<i>Zadatak: Jačanje veza MSP sa univerzitetima i centrima izvrsnosti</i>							
3.1.2.1.	Analizirati mogućnosti za uspostavljanje tehnoloških parkova	Rekonstrukcija i adaptacija Doma Vojske Crne Gore u Inovaciono Preduzetnički Centar "TEHNOPOLIS" Nikšić	Započeta rekonstrukcija Izveštaj MN	500.000	500.000 sredstva IRFCG			MN IRFCG

¹ Zavisno od uspješnosti aplikacije za grant u okviru PA 2011 programa „Inter-municipal development grant programme“ za BC i inkubatore

² Realizacija zavisi od obezbjeđenja sredstava od donatora, jer u Budžetu ne postoje raspoloživa sredstva. Aktivnost je jedna od preporuka EK i Akta o malim preduzećima -SBA

3.1.2.2.	Pojačati promotivne aktivnosti na formiranju tehnoloških parkova	Organizovane promocije	Promotivni materijal; medijski izvještaji Izvještaj MN	(Budžet u okviru 3.3.1.5)				MN
3.1.3	<i>Zadatak: Internacionalizacija MSP i jačanje uloge i aktivnosti EIIC³</i>							
3.1.3.1.	Promocija mreže u medijima, distribucijom promotivnih materijala, organizacijom promotivnih skupova, distribucijom elektronskog i štampanog newsletter-a	Distribuirana 2 štampana i 3 elektronskih newsletter-a Distribuirane 4 informativne brošure Realizovan nastup na domaćim i 1 inostranom sajmu Organizovana medijska promocija	www.euroinfo.me Izvještaj EIICM Press clipping Štampane brošure i promotivni materijal Spisak učesnika Izvještaj EIICM Štampana verzija newsletter-a	14.000	5.600	8.400		Direkcija za razvoj MSP/EIIC
3.1.3.2.	Unaprjeđenje Web sajta projekta	Dnevno ažuriran Web sajt projekta	www.euroinfo.me Izvještaj EIICM	1.000	400	600		Direkcija za razvoj MSP/EIIC
3.1.3.3.	Savjetovanje o EU temama u cilju dobijanja povratnih informacija	Napravljena MSP baza upita o EU temama Realizovano 50 informativnih upita i povratnih informacija Predstavljeno 30 primjera dobre prakse o EU temama	Baza upita Izvještaj EIIC Izvještaj Direkcije za razvoj MSPP	3.840	1.540	2.300		Direkcija za razvoj MSP/EIIC
		Nastavak popunjavanja baze upita o EU temama, predstavljanje primjera dobre prakse o EU temama. Održaće se seminari o uključivanju mladih u pokretanje	Baza upita, Izvještaj EIIC, Izvještaj Direkcije za razvoj MSP, Izvještaj UPCG, Web site, Press clipping, Evaluacione forme	1.500				UPCG

³EIIC čine Direkcija za razvoj MSP kao koordinator projekta, a partneri su: Mašinski fakultet, PKCG, Biznis start up centar Bar. Projekat se finansira 60% iz sredstava EU, a 40% i domaćih izvora.

		sopstvenog biznisa i uključivanje zaposlenih u proces donošenja odluka						
3.1.3.4.	Razvoj mreže klijenata	Održano 115 direktnih sastanaka sa MSP	Baza upita Izveštaj EIICM	6.220	2.420	3.800		Direkcija za razvoj MSP/EIIC
3.1.3.5.	Unaprjeđenje inovativnih potencijala MSP	35 klijenata dobilo usluge/informacije o zaštiti autorskih prava, finansiranju, tehnološkim procjenama i ostalim uslugama u vezi sa internacionalizacijom i inovacijama	Štampani i elektronski newsletter, štampani mediji u kojima su članci objavljeni	7.840	3.140	4.700		Direkcija za razvoj MSP/EIIC
3.1.3.6.	Organizacija poslovnih misija preduzeća i posredničkih manifestacija	Učešće 90 MSP u poslovnim misijama i na posredničkim manifestacijama	Izveštaji EIICM Spisak/slike preduzeća učesnika sajma ili manifestacije, poslovne misije	14.740	5.900	8.840		Direkcija za razvoj MSP/EIIC
3.1.3.7.	Obezbeđivanje informacija o novim uslugama po mjeri klijenata	Obezbijedene informacije za MSP putem web sajta, biltena, newsletter-a, o novim uslugama	web sajt, spisak adresa na koje je bilten distribuiran, baza upita Izveštaj EIICM	1.100	400	700		Direkcija za razvoj MSP/EIIC
3.1.3.8.	Prikupljanje ponuda za partnerstvo	Objavljeni i distribuirani inostrani biznis profili uvršteni u BCD bazu Urađeno 24 ponuda za partnerstvo Dato i primljeno 30 iskaza o interesovanju	Baza BCD profila Izveštaj EIICM	7.720	3.000	4.720		Direkcija za razvoj MSP/EIIC
3.2.	Operativni cilj: Edukacija i savjetodavne usluge za MSP							
3.2.1.	<i>Zadatak: Jačanje preduzetništva u osnovnom, srednjem i visokom obrazovanju</i>							
3.2.1.1.	Integracija ključne kompetencije	Nastavnici 10% osnovnih škola	Izveštaji nadzora Zavoda za školstvo	2.000	2.000			ZZŠ Direkcija za razvoj

	preduzetništvo u osnovno obrazovanje	primjenjuju vodič za implementaciju preduzetničkog učenja kroz obavezne predmetne programe (obuka nastavnika; tri jednodnevna seminara za nastavnike/ce regionalno odabranih škola)	Istraživanja Zavoda z za školstvo Konsultacije, ogledni časovi i primjeri dobre prakse					MSP/donatori
3.2.1.2.	Integracija koncepta preduzeća za vježbu za učenike i studente	Osnovanonovih 10 preduzeća za vježbu za učenike i studente	Godišnji izvještaj CSO	500.00	500.00			CSO
3.2.1.4.	Podsticati saradnju institucija formalnog obrazovanja sa privredom	Realizovano istraživanje „Percepcija poslodavaca o relevantnosti visokoobrazovnih programa i kvalifikacija“, u okviru kojeg će se i uraditi analiza potreba tržišta rada.	MP	30.000			30.000 Kredit SB	MP
		Realizacija TEMPUS projekta	Izvještaj PKCG					PKCG
		Formiranje Komisije/Mreže za obrazovanje UPCG sastavljene od vlasnika, direktora i HR menadžera, Nastavak saradnje sa Univerzitetom CG, Ekonomskim fakultetom, SSŠ Sergije Stanić i drugim ustanovama formalnog	Izvještaj UPCG, zapisnici sa sjednica, komisija, odbora	2.000				UPCG

		obrazovanja						
		Održani sastanci direktora srednjih stručnih škola i poslodavaca sa primorja na temu profesionalne prakse učenika	Izveštaj UPCG	500				UPCG
		Realizacija zajedničkih projekata predviđenih potpisanim sporazumima o saradnji sa privrednim subjektima u Crnoj Gori. Minimum 15 gostujućih predavača iz privrede CG i regiona, u okviru Preduzetničke tribine ¥€\$. Organizovanje praksi za studente, u saradnji sa udruženjima poslodavaca i stranih investitora u CG.	Web site Univerziteta Donja Gorica www.udgedu.me Izveštaji Studentskog biznis centra (SBC) pri UDG.					UDG

3.2.1.5.	Promocija preduzetništva u formalnom obrazovanju	Održano regionalno takmičenje (6 škola sa sjevera CrneGore – 50 učenika) za najbolji biznis plan za učenike koji pohađaju predmet Preduzetništvo Promocija preduzeća za vježbu na jednom međunarodnom sajmu Urađen film o preduzećima za vježbu	Godišnji izvještaj CSO www.serviscentarpzv.me	5.500	500.00	4.000	1.000	CSO Lux-Development
		Realizacija projekta „Prekogranično preduzetništvo mladih”. Obuka učenika 5 srednjih škola sa sjevera CG Organizacija sajma i kampa za 40 učeničkih preduzeća iz CG i Srbije	Izvještaj Direkcije za razvoj MSP/NVO Bjelasica Komovi	26.000		26.000		Direkcija za razvoj MSP/NVO Bjelasica Komovi
		Škola preduzetništva i inovacija za mlade Takmičenje u izradi biznis planova. Berza preduzetničkih ideja (9. maj)	Web site Univerziteta Donja Gorica www.udgedu.me Izvještaji Studentskog biznis centra (SBC) pri UDG.					UDG
3.2.1.6.	Promocija preduzetništva u visokom obrazovanju	Predmet Preduzetništvo dio nastavnog plana Humanističkih studija, kao izborni predmet. Predmet Preduzetništvo	Nastavni planovi Fakulteta za humanističke studije, Fakulteta politehnike i Fakulteta za prehrambenu					UDG

		i inovacije obavezan predmet u okviru nastavnog plana Fakulteta politehnike i Fakulteta za prehrambenu tehnologiju, bezbjednost hrane i ekologiju.	tehnologiju, bezbjednost hrane i ekologiju. Statistika iz predmeta Preduzetništvo i Preduzetništvo i inovacije o broju studenata koji su pratili predmet i položili ispit.					
3.2.2.	<i>Zadatak: Jačanje preduzetništva u osnovnom, srednjem i visokom obrazovanju</i>							
3.2.2.1.	Razvoj mreže organizatora preduzetničkog osposobljavanja odraslih u svim opštinama u Crnoj Gori	Osnivanje preduzetničkih centara u 3 srednje stručne škole odnosno 3 opštine na sjeveru Crne Gore Obuka 5 trenera iz oblasti preduzetništva za odrasle	Godišnji izvještaj CSO	50.500	500	50.000		CSO Lux-Development
3.2.2.2.	Uspostavljanje sistema za sprovođenje analize potreba za obukom u MSP	Realizovan Anketa poslodavaca	Istraživanje -Analiza potreba za obukom u MSP Izvještaj ZZZCG	10.000	10.000			ZZZCG
		Izrada publikacije „Analiza potreba za obukom – iskustva Zapadnog Balkana i Turske” i upotreba rezultata istraživanja za kreiranje obuka	Izvještaj UPCG Publikacija	1.000				UPCG
3.2.2.3.	Izraditi standardni set usluga prema potrebama MSP	Izrađen standardni set usluga prema potrebama MSP	Priručnik sa setom usluga	500	500			CSO
		Izrađen standardni set usluga prema potrebama MSP	Izvještaj – pregled ponuđenog seta usluga	3.000			3.000	PKCG

		Unaprjeđenje web portala UPCG u skladu sa postojećim servisima/kreiranje obuka na osnovu rezultata gore pomenutih istraživanja	Web portal UPCG	2.500				UPCG
3.2.2.4.	Akreditacija pružaoca poslovnih usluga radi osiguranja kvaliteta	Uspostavljanje registra sertifikovanih organizacija za sisteme kvaliteta, registra sertifikacionih tijela u CG i registra konsultanata za sisteme kvaliteta	Uspostavljeni registri Izveštaj PKCG	1.000			1.000	PKCG
3.2.2.5.	Promocija i realizacija obuka	Realizovati 7 obuka za 120 MSP	Izveštaj ZZZCG	5.000	5.000			ZZZCG
		Realizovano do 6 ciklusa edukacije sa učešćem 80 MSP	Izveštaj Direkcije za razvoj	3.000	2.000	1.000		Direkcija za razvoj MSP
		Realizovano 22 obuke (seminari i radionice) sa 440 polaznika Realizovano 10 okruglih stolova, konferencija sa 300 učesnika	Izveštaj PKCG	19.000			19.000	PKCG
		Realizacija minimum 15 seminara i treninga uz prateće medijske kampanje	Izveštaji UPCG, Web portal UPCG	7.500				UPCG
		Realizacija 1 seminara na temu Energetske Efikasnosti	BAS Operativni Plan za 2013	8.000		8.000	EBRD Shareholder Special Fund	EBRD BAS Crna Gora

3.2.2.6.	Implementacija Nacionalnog okvira kvalifikacija	Započete aktivnosti na kreiranu metodologije za definisanje ishoda učenja za sve studijske programe	Izveštaj MP	50 - 100.000		50-100.000 kredit SB		MP
		Formirano 5 novih sektorskih komisija	Izveštaj MP	11.000	11.000			MP
		Definisano 10 ispitnih kataloga za programe obrazovanja odraslih	Godišnji izvještaj CSO	6.000	1.000		5.000	CSO
3.3	Operativni cilj: Jačanje inovativnosti MSP							
3.3.1	<i>Zadatak: Povećanje ulaganja u istraživanje i razvoj u MSP</i>							
3.3.1.3.	Javna kampanja podizanja svijesti o istraživanju i inovacijama u MSP	Realizovane promotivne aktivnosti u okviru manifestacije "Otvoreni dani nauke"	Promotivni materijal; medijski izvještaji	40.000	40.000			MN
3.3.1.4.	Urediti statističko praćenje istraživačkih i razvojnih aktivnosti u MSP	Obezbijeđeni podaci o stanju, strukturi i razvoju naučnih organizacija, kretanju naučnih radnika, naučnim radovima i činionicima koji na njih utiču, odnosno dobijanje podataka o naučnom potencijalu CG	Istraživačko – razvojne ustanove i preduzeća koja obavljaju aktivnosti istraživanja i razvoja (registar licenci MN)	9.792,95	9.792,95			MONSTAT
3.3.1.5.	Stimulisanje učešća MSP u međunarodnim programima za istraživanje i inovacije (FP7/FP8/EIP/EUREKA)	Povećana informisanost MSP o mogućnostim učešća u EU programima istraživanja i inovacija	Konkurs MN IzveštajMN	30.000	30.000			MN
3.3.2.	<i>Zadatak: Jačanje veza MSP sa univerzitetima i centrima izvrsnosti</i>							
3.3.2.5.	Obuka MSP i istraživačkih ustanova	Realizovane 2 obuke MSP I istraživačkih	IzveštajMN	Budžet u okviru				MN

	o načinima ugovaranja razvoja novih proizvoda i usluga	ustanova u cilju sticanja znanja radi učešća u EUREKA projektima		3.3.1.3				
3.3.2.7.	Uspostavljanje centara uspješnosti	Realizacija projekta »Visoko obrazovanje, istraživanje i inovacije za konkurentnost Crne Gore«, INVO Pripremne aktivnosti za uspostavljanje Centra uspješnosti i dodjelu istraživačkih grantova, izrada Studije o nedostajućim znanjima i vještinama istraživača Dodjela istraživačkih grantova Studija o dijaspori i Konferencija naučnika iz CG i dijaspore	Urađene studije Izveštaj MN	848.000		848.000 Iz kredita SB		MN
3.3.2.8.	Uključivanje Crne Gore u EUREKA program	Finansijsko učešće Crne Gore u EUREKA programu Finansiranje EUREKA projekata	Izveštaj MN	103.400	103.400			MN
3.3.3.	<i>Zadatak: Jačanje primjene Infomaciono- komunikacionih tehnologija</i>							
3.3.3.1.	Podsticati MSP da koriste informaciono komunikacione tehnologije	Povećan nivo korišćenja ICT od strane MSP	Akcioi plan MIDT	49.000	49.000			MIDT
3.3.3.2.	Razvoj e-Government portala	Povećati broj servisa: -broj elektronskih usluga -broj obučених službenika za korišćenje	Izveštaj MIDT					MIDT

		<p>portala E-uprave -broj informativnih usluga -kontinuirano informativno obavještanje na portalu e-uprave po pitanju Programa stručnog osposobljavanja -obezbjediti praćenje potpisanih ugovora, pristiglih izvjestaja i isplata za korisnike Programa stručnog osposobljavanja -povećati broj uključenih moderatora javnih rasprava na Portal e-uprave odnosno povećanje broja državnih organa u e- Participacije</p>						
--	--	---	--	--	--	--	--	--

	Razvoj e-Poslovanje portala	Razviti elektronske usluge u saradnji sa PU sa ciljem olakšanja poslovanja za MPS (povećati broj postojećih servisa sa orijentacijom prema MPS) Povećanje broja servisa koji zahtjevaju plaćanje s orijentacijom na servise za MPS Unaprijediti saradnju između države i privatnog sektora: kroz naredni program stručnog osposobljavanja obezbjediti da se procentualno poveća broj korisnika za privatni sektor.	Izveštaj MIDT, PU					MIDT, PU
3.4.	Operativni cilj: Podsticanje konkurentnosti i izvoza MSP							
3.4.1.	<i>Zadatak: Dalji razvoj usluga u okviru Tržišno Informativnog Servisa za izvozno orjentisana preduzeća</i>							
3.4.1.1.	Primanje i obrada zahtjeva za tržišnim informacijama	Obradeno do 50 zahtjeva za informacijama	Izveštaj Direkcija za razvoj MSP	500	500			Direkcija za razvoj MSP/GIZ
3.4.1.3.	Izrada studija istraživanja ciljanih tržišta na osnovu raspoloživih informacija iz baza podataka	Izrađene najmanje 3 studije istraživanja tržišta	Izveštaj Direkcije za razvoj MSP Studije istraživanja tržišta	1.500	1.500			Direkcija za razvoj MSP
3.4.1.4.	Kreiranje web portala/direktorijuma izvoznika	Ažurirana elektronska baza podataka izvoznika	Elektronska baza izvoznika					Direkcija za razvoj MSP
3.4.2.	<i>Zadatak: Izrada Izvozno - razvojnog programa za određena ciljna tržišta</i>							

3.4.2.1.	Istraživanje o ciljnim tržištima, uslovima, partnerima, institucijama, distributerima	Izrađen 1 izvozno-razvojni program za ciljano tržište	Izveštaj Direkcije za razvojMSP Izvozno-razvojni program	1.000	1.000			Direkcija za razvoj MSP
		Uradjeno 15 istraživanja tržišta	Istraživanja Izveštaj PKCG	14.000			14.000	PKCG
		Redovno ažuriranje CEFTA portala na tromjesečnom nivou	Izveštaj CEFTA Sekretarijata					ME
3.4.2.2.	Organizovanje promotivnih aktivnosti na bazi reciprociteta kao što su poslovni susreti, učešće na sajmovima, misije prodaje, itd.	Organizacija 2 poslovna susreta u zemlji	Izveštaj MBA	3.000			3.000	MBA
3.4.3	<i>Zadatak: Nastavak aktivnosti na organizaciji specijalizovanih sajmova, poslovnih susreta, trgovinskih misija</i>							
3.4.3.1.	Organizacija nacionalnih štandova u zemljama regiona i zemljama EU	Organizovan 1 nacionalni štand-rusko tržište	Izveštaj Direkcija za razvoj MSP, promotivni materijal	11.000	5.000	6.000		Direkcija za razvoj MSP
		Organizovana 3 nacionalna štandanasajmovimaza 30 MSPiobezbijedenoprisustvo 100 MSPna 10 sajmova.	Štand Promotivni materijal Izveštaj PKCG	30.000			30.000	PKCG
3.4.3.2.	Organizacija poslovnih susreta u zemlji i inostranstvu	Organizovanje najmanje 1 poslovni susret	Izveštaj Direkcija za razvoj MSP	1.000	1.000			Direkcija za razvoj MSP
		Organizovati minimum 2 poslovna susreta u zemlji i minimum 2 poslovna susreta u inostranstvu	Izveštaj UPCG, Press clipping	10.000				UPCG
		Organizovano 10 poslovnih forumasa 300	Izveštaj PKCG	10.000			10.000	PKCG

		učesnika						
3.4.3.3.	Izrada promotivnih materijala za odabrane sektore	Odštampano 500 brošura	Izveštaj Direkcija za razvoj MSP	500	500			Direkcija za razvoj MSP
		Odštampan i distribuiran Biznis direktorijum 2012/13	Direktorijum	10.000			10.000	MBA
		Odštampan i distribuiran Kontakt info 2013.	Kontakt info	2.000			2.000	MBA
		Uradjene 3 sektorske analize Odštampan i distribuiran promotivni materijal	Sektorska analiza Promotivni materijal Izveštaj PKCG	8.000			8.000	PKCG
		Izrada promotivnog materijala o zapošljavanju mladih – za sve sektore, brošura o DOP-u	Brošure, Izveštaji, web-site	11.000				UPCG
3.4.3.5 Nova aktivnost	Obogaćivanje turističke ponude koja ima uticaj na razvoj i rast MSP sektora	Realizacija projekta „Panoramski putevi“ - Uređenje odmorišta - Postavljanje signalizacije i druge potrebne infrastrukture	Izveštaj MORiT	30.000	30.000			MORiT
		Izrada projekta „Razvoj staza za hodanje na krpeljama“		10.800	10.800			
		Realizacija projekta planinarenje i biciklizam - Postavljanje i uređenje signalizacije na dužini od 100 km staza		50.000	50.0000			MORiT, PSCG, BSCG
3.4.4.	<u>Zadatak: Edukacija izvoznika</u>							

3.4.4.1	Organizovanje specijalizovanih trening programa u oblasti izvoznog poslovanja	Organizacija do 4 obuke za izvozno orijentisana preduzeća	Izveštaj Direkcije za razvoj MSP	Budžet u okviru tačke 3.2.2.5				Direkcija za razvoj MSP
3.4.5.	<i>Zadatak: Jačanje konkurentnosti MSP</i>							
3.4.5.1.	Izrada Akcionog plana 2013. „Strategije podsticanja konkurentnosti na mikro nivou 2011-2015“i započeta realizacija aktivnosti	Urađen Akcioni plan 2013	Akциони plan 2013. Izveštaj o realizaciji Akcionog plana 2013. „Strategije podsticanja konkurentnosti na mikro nivou 2011-2015“					Direkcija za razvoj i nadležne institucije javnog i privatnog sektora
3.4.5.2 Nova aktivnost	Analiza konkurentnosti JLS I realistično sagledavanje početne pozicije radi vođenja uravnotežene i dugoročno održive politike regionalnog razvoja, odnosno poboljšanja elemenata koji ograničavaju stepen razvijenosti JLS	Izračunat stepen konkurentnosti JLS kao polazne osnove za praćenje stepena konkurentnosti I osnove za podsticanje ravnomjernijeg regionalnog razvoja	Objavljena lista stepena konkurentnosti JLS	17.000		17.000		ME/donatori (Norveška pomoć)
3.4.5.3.	Monitoring i evaluacija realizovanih mjera jačanje konkurentnosti I izvoza	Monitoring I evaluacija “Vaučerskih šema za inovativna MSP” i promotivnih aktivnosti	Izveštaj Direkcije za razvoj					Direkcija za razvoj MSP/OECD
3.4.5.4.	Identifikacija nedovoljno korišćenih potencijala Opština CG	Izrađeni Strateški planovi razvoja u opštinama koje to nijesu uradile u 2012. godini i analizirane mogućnosti	Usvojeni Strateški planovi razvoja od strane opština.					ME/Lokalne samouprave

		za razvoj biznisa u opštinama.						
3.4.5.5.	Definisanje i realizacija pojedinačnih projekata boljeg korišćenja nedovoljno iskorišćenih kapaciteta na lokalnom nivou (Program podsticaja razvoja biznisa otvaranjem biznis zona u CG)	Otvorene su 4 biznis zone na čijim su prostorima obezbjeđene poreske i administrativne olakšice na državnom i lokalnom nivou a u cilju povećanja broja malih i srednjih proizvodnih preduzeća i povećanja konkurentnosti i zapošljavanja. Planirano je otvaranje još 2 zone na geografski najkonkurentnijim lokacijama.	Program podsticaja razvoja biznisa Nacionalni plan razvoja 2013-2016					ME Lokalne samouprave
3.4.5.6.	Promocija značaja uvođenja međunarodnih standarda kvaliteta	Održano 4 obuke sa 80 obučenih lica, 1 okrugli sto sa 30 učesnika	Izveštaj PKCG	2.400			2.400	PKCG
		Osmišljena i realizovana kampanja „Dobro iz Crne Gore“	Izveštaj PKCG Promotivni materijal	12.000			12.000	PKCG
		2 okrugla stola na temu unaprjeđenja podrške energetske efikasnosti, 4 događaja iz oblasti DOP-a, 1 okrugli sto na temu značaja jačanja socijalnog dijaloga u sektoru tekstila	Izveštaj UPCG, Web site, Press clipping, Evaluacione forme	3.500				UPCG
3.4.6.	<i>Zadatak: Unaprijediti potencijal za razvoj klastera u Crnoj Gori</i>							
3.4.6.1.	Mapiranje potencijala za razvoj klastera u Crnoj Gori	Urađeno do 5 novih dijagostičkih studija potencialnih klastera; Pregled 8 postojećih	Izveštaj ME					ME

		dijagnostičkih studija, do 10 akcionih planova za prioritetne kalstere							
3.4.6.2.	Sprovođenje Akcionog plana 2013. strategije za održivi ekonomski rast CG kroz uvođenje klastera 2012-2016	<p>Realizacija programa Podsticanja razvoja klastera u sjevernom regionu i manje razvijenim opštinama za 2013</p> <p>Subvencioniranje kamate na kredite koji su dati u saradnji sa IRFCG u 2012</p> <p>Jačanje kapaciteta nadležne institucije i inoviranje strukture upravljanja i koordinacije. Imenovana posrednička organizacija spremna da obezbjedi standardizovani program obuke i pristup savjetovanja za klaster brokere i donosioce</p>	Strategija za održivi ekonomski rast CG kroz uvođenje klastera 2012-2016 I Akциони plan za implementaciju predmetne strategije	260.000 (obuhvata aktivnosti 3.4.6.1. i 3.4.6.2.)	40.000	20.000	Kroz IPA 2011 predviđen o oko 200 000€	Odnosno 10% od ukupne vrijednosti projekta (U toku je evaluacija ponuda)	ME

		politika, učesnike privatnog sektora kao i institucionalne predstavnike Definisani mehanizmi finansiranja i kriterijuma za procjenu klastera.						
3.5	Operativni cilj: Dijalog i partnerstvo javnog i privatnog sektora							
<i>3.5.1.</i>	<i>Zadatak: Osnivanje Foruma javnog i MSP sektora</i>							
3.5.1.1.	Unaprjeđenje mehanizma za PJP na nacionalnom nivou	Izrada prijedloga Incijative za spajanje Koordinacionog tima i Savjeta za konkurentnost.	Prijedlog Incijative					Direkcija za razvoj MSP Koordinacioni tim Savjet za konkurentnost
3.5.1.2.	Dizajniranje i razvoj mehanizma za uspostavljanje PJP na regionalnom/lokalnom nivou	Realizacija dijaloga kroz potpisane Protokole o saradnji sa 7 opština i sa institucijama na lokalnom nivou koje pružaju podršku MSP	Izvještaji Direkcije za razvoj MSP/Opština					Direkcija za razvoj MSP i lokalne samouprave
3.5.1.5.	Organizovanje sastanaka FPJP	Organizovanje 2-3 sastanka sa članovima MBA	Izvještaji sa sastanka	3.000			3.000	MBA
3.5.1.6	Unaprijeđen stepen komunikacije i saradnje između biznis sektora i NVO	Organizovan Sajam neprofitnih ideja	Izvještaj sa održanog Sajma neprofitnih ideja	20.000		20.000		CRNVO
<i>3.5.2</i>	<i>Zadatak: Jačanje društvene odgovornosti u preduzećima</i>							
3.5.2.1.	Procijeniti nivo društvene odgovornosti MSP u Crnoj Gori	Prezentacija i analiza TACSO istraživanja o sa predlogom mjera za unaprjeđenje DOP-a u Crnoj Gori	Izvještaj UPCG, Web site, TACSO izvještaj, Press clipping	3.000				UPCG

3.5.2.2.	Osmisliti i realizovati kampanju u cilju informisanja i podizanja svijesti MSP o društvenoj odgovornosti	Organizovan okrugli sto o društvenoj odgovornosti za MSP- Prezentiran priručnik o DOP za MSP	Izveštaj Direkcije za razvoj MSP				Direkcija za razvoj MSP/MORiT
		Organizovane akcije na podizanju svijesti o DOP-u (promotivne akcije radionice, brošure, elektronski časopis)	Izveštaj Mreže za društvenu odgovornost				Mreža za društvenu odgovornost
		Lansiran i promovisan standard za društvenu odgovornost ISO 26000	Izveštaj Instituta za standardizaciju				Institut za standardizaciju/Tehnički komitet za standarde za društvenu odgovornost
		Organizacija okruglog stola za društvenu odgovornost	Izveštaj Direkcije za razvoj MSP	500	500		Direkcija za razvoj MSP
		Kao jedan od nosilaca projekta „CSR for ALL”, UPCG će realizovati više različitih aktivnosti u ovoj oblasti – seminari, konferencija, brošure	Izveštaj UPCG, Web portal, Press clipping	20.000			UPCG
		Informisati članove o aktivnostima mreže za DOP	Izveštaj	1.000		1.000	MBA
		Objavljeno najmanje 3 izdanja elektronskog časopisa o društvenom poslovanju	Elektronski časopis o DOP Web sajt CRNVO www.crnvo.me	5.000		5.000	CRNVO
Organizovan	Izveštaj CRNVO sa	1.150		1.150			

		multistejkholderski Forum o međusektorskim partnerstvima i društveno odgovornom poslovanju	održanog Foruma					
3.6	Operativni cilj: Statističko praćenje i promocija MSP i preduzetništva							
<i>3.6.1.</i>	<i>Zadatak: Unaprijediti statističko praćenje i istraživanja o MSP</i>							
3.6.1.1.	Kreirati specifične baze MSP	Kontinuirano ažuriranje baze podataka za uvoznike i izvoznike iz klase malih i srednjih preduzeća	Baza uvoznika i izvoznika kao i indikatori za klasu veličine po kojoj se oni klasifikuju na mala i srednja preduzeća koja se bave uvozom i izvozom	1.000	1.000			MONSTAT
		Kontinuirano ažuriranje baze izvoznika	Elektronska baza izvoznika Direkcije za razvoj MSP					Direkcija za razvoj MSP
		Ažurirati i unaprijediti bazu članova MBA	Baza	1.000			1.000	MBA
		Unaprjeđenje, proširivanje i sveobuhvatan pristup kreiranju baze podataka MSP	Baze UPCG, Izvještaj UPCG	1.000				UPCG
3.6.1.2.	Uspostavljanje pouzdanih statističkih podataka u skladu sa indikatorima EUROSTAT	Objavljena statistički podaci o sektoru MSP, urađeni u skladu sa EUROSTAT. Kontinuirano ažuriranje baze podataka iz internih i eksternih izvora	Baza malih I srednjih preduzeća kreirana I ona postoji u okviru baze podataka statističkog Biznis registra.	1.000	1.000			MONSTAT
3.6.1.3.	Istraživanje o poslovanju srednjih i velikih preduzeća	Objavljeni statistički podaci, urađeni u skladu sa preporukama	Rezultati istraživanja	6.328.	6.328			MONSTAT

		EUROSTAT-a							
3.6.1.4.	Sprovođenje GEM istraživanja	Planirano sprovedene GEM istraživanja tokom 2013. godine (u ulozi učenika)	Izveštaj IRFCG					IRFCG	
3.6.2	<i>Zadatak: Promocija evropskih vrijednosti u razvoju politike MSP i preduzetništva</i>								
3.6.2.1.	Sprovođenje principa SBA	Praćenje primjene principa SBA	Izveštaj Direkcije za razvoj MSP					Direkcija za razvoj MSP	
3.6.2.2.	Organizovanje SME Week	Održana 1 konferencija sa 40 učesnika	Promotivni materijal Izveštaj PKCG Izveštaj Direkcija za razvoj MSP	3.500	500		3.000	PKCG/Direkcija za razvoj MSP	
3.6.2.3.	Nagrada za najboljeg preduzetnika i izvoznika u različitim kategorijama	Održana konferencija i dodijeljene nagrade	Izveštaj PKCG	9.000			9.000	PKCG	
3.6.3.	<i>Zadatak: Podsticanje ženskog preduzetništva</i>								
3.6.3.1.	Razviti dodatne programe za podsticanje preduzetništva i samozapošljavanja žena	Razvijeni dodatni programi podsticanja preduzetništva i samozapošljavanja žena; predata aplikacija za odobrenje projekta od strane Američke ambasade u CG (projekat APŽ „From idea to business”)	Izveštaj APŽ	17.500			16.500	1.000	APŽ
		Realizovan program podrške razvoju ženskog preduzetništva	Izveštaj PKCG						PKCG

		Razvoj 5 specifičnih programa obuke prilagođenih potrebama žena, koji su kreirani na osnovu istraživanja preduzetničkih potreba u četiri crnogorske opštine (Cetinje, Kolašin, Mojkovac, Pljevlja)	Izvjestaji UNDP	22.000		22.000		UNDP/MLJMP
3.6.3.2.	Unaprijediti ulogu poslovnih udruženja žena	Nastavak aktivnosti i podrška „Asocijaciji poslovnih žena”. Kontinuirana podrška radu i kvalitetnijem pozicioniranju APŽ u zemlji i inostranstvu od strane UPCG; uključenost APŽ u aktivnosti UPCG po pitanju kreiranja mjera i politika razvoja ženskog preduzetništva.	Izveštaj UPCG/APŽ	3.000				UPCG/APŽ
		Povećan broj članica APŽ; ažurirana baza podataka APŽ o ženama preduzeticama; Povećan nivo saradnje sa nadležnim institucijama i organizacijama na nacionalnom i lokalnom nivou (potpisani sporazumi o saradnji)	Izveštaj APŽ	1.000			1.000	APŽ
		Inovirana baza podataka žena preduzetnica – članica PKCG	Izveštaj PKCG	1.000			1.000	PKCG

3.6.3.3.	Jačati međusobnu saradnju, kao i saradnju žena preduzetnica sa drugim udruženjima (networking)	Potpisani sporazumi o saradnji sa drugim udruženjima; Organizovan tradicionalni, godišnji događaj – IV Konferencija APŽ; Organizovana godišnja Skupština APŽ; Učešće na kongresima, sajmovima, konferencijama i drugim događajima u cilju networkinga i promovisanja	Izvještaj APŽ	7.000		7.000		APŽ
		Uspostaviti saradnju između preduzetnica obuhvaćenim programom obuke i postojećih srodnih biznisa na opštinskom nivou, kao i na teritoriji CG, radi zajedničkih nastupa na tržištu i uspostavljanja boljih kanala za razmjenu informacija.	Izvještaji UNDP	35.000		35.000		UNDP/MLJMP
3.6.3.4.	Pojačati promotivne aktivnosti	Promovisano žensko preduzetništvo među visokoškolicima; promovisana “Poslovna ambasada APŽ” kao i prve poslovne ambasadorke APŽ; kontinuirana promocija uspješnih poslovnih žena – članica APŽ;	Izvještaj APŽ	5.000			5.000	APŽ

		kontinuirana medijska promocija aktivnosti i ostvarenih rezultata APŽ; ostvarena kvalitetna saradnja sa medijima po pitanju promocije ženskog preduzetništva; publikovane brošure.						
		Nastavak aktivnosti usmjerenih na afirmaciju ženskog preduzetništva Realizacija sveobuhvatne analize ambijenta za razvoj ženskog preduzetništva u CG	Izveštaj UPCG, Press clipping, Web portal	12.000				UPCG
		Učešće u kreiranju novih indikatora za žensko preduzetništvo u okviru SBA i njihova promocija	Indikatori SBA za žensko preduzetništvo Izveštaj Direkcije za razvoj MSP					Direkcija za razvoj MSP
3.6.3.5.	Sprovesti istraživanje o stanju ženskog preduzetništva u Crnoj Gori	Ažurirana baza podataka članica APŽ; Učešće APŽ u istraživanju ambijenta za razvoj ženskog preduzetništva	Izveštaj APŽ	Budžet u okviru 3.6.3.2				APŽ

		<p>Sprovedeno istraživanje i izrada strateškog dokumenta UPCG i ILO „Procjena okruženja za razvoj ženskog preduzetništva u CG”</p> <p>Prezentacija izvještaja/analize o ambijentu za razvoj ženskog preduzetništva u CG</p>	Izvještaj UPCG, Press clipping, Web portal	1.000			1.000	UPCG
		<p>Sprovedeno istraživanje o potrebama za obrazovanjem i obukom u preduzećima čiji su vlasnici žene –TNA, a koji se sprovodi istovremeno u 9 zemalja SEECEL-a</p> <p>Prezentacija rezultata istraživanja</p>	Izvještaj Direkcije za razvoj MSP	1.000		1.000		Direkcija za razvoj MSP
		<p>Definisati edukativne potrebe žena iz 4 opštine (Cetinje, Kolašin, Mojkovac, Pljevlja) na osnovu detaljnog intervju sa 160 žena iz 4 opštine u Crnoj Gori. Na osnovu intervju, uraditi plan mentoringa i ukupnog sistema informisanja žena i stvaranje mreže podrške.</p>	Izvjestaji UNDP	15.000		15.000		UNDP/MLJMP

3.6.3.6.	Otvaranje posebne kreditne linije za postojeće preduzetnice ili start up	Planirana realizacija do 20 projekata		Budžet u okviru. 2.1.1.1.				IRFCG
		Nastavak saradnje sa IRF; održani sastanci sa predstavnicima bankarskog sektora na temu kreiranja kreditnih linija za ženski biznis pod povoljnim uslovima.		1.000			1.000	APŽ
		Realizovana kreditna podrška ženskom preduzetništvu pod povoljnim uslovima ⁴	Izveštaj ZZZCG	Budžet u okviru 4.2.1.2.				ZZZCG
3.6.3.7.	Uvođenje godišnje nagrade za najuspješnije preduzeće čiji je vlasnik žena	Uspostavljena godišnja nagrada APŽ za najuspješnije poslovne žene – preduzetnice i menadžerke	Izveštaj APŽ	7.000		7.000		APŽ
3.6.3.8.	Edukacija postojećih i potencijalnih preduzetnica (koncept LLL, usvajanje posebnih znanja i vještina, mentoring i sl)	Organizovati minimum 4 obuke	Izveštaj UPCG, Web site, press clipping	3.000				UPCG
		Realizovan program seminara za žene preduzetnice Organizovana 2 seminara	Izveštaj PKCG	2.000			2.000	PKCG

⁴U okviru Inoviranog programa za samozapošljavanje kojeg realizuje ZZZCG, tačka 4.2.1.2.

	<p>Organizovani različiti oblici edukacije postojećih i potencijalnih preduzetnica (seminari, radionice...); organizovana obuka članica APŽ putem učešća na događajima u inostranstvu (seminari, radionice...)</p>	Izvještaj APŽ	8.000		7.000	1.000	APŽ
	<p>Urađeni programi obuka na osnovu istraživanja o potrebama za obukom (TNA)</p>	Izvještaj Direkcije za razvoj MSP					Direkcija za razvoj MSP
	<p>Unaprijeđeni kapaciteti žena u četiri opštine (Cetinje, Kolašin, Mojkovac i Pljevlja) da osnuju ili unaprijede sopstveni biznis, kroz organizovanje 7 vrsta obuka za opšte preduzetničke vještine potrebnih za započinjanje i unapređenje sopstvenog biznisa, kao i 5 vrsta specifičnih obuka posebno prilagođenih ciljnim grupama u opštinama.</p> <p>Ukupan broj polaznica obuka je 150 (9-12 vrsta obuke)</p>	Izvjestaji UNDP	108.000		108.000		UNDP/MLJMP

3.6.3.9.	Koncipiranje Strategije razvoja ženskog preduzetništva u Crnoj Gori.	Organizovana najmanje 2 okrugla stola na temu ženskog preduzetništva Urađen nacrt Strategije razvoja ženskog preduzetništva u Crnoj Gori sa okvirnim Akcionim planom.	Izještaj Direkcije za razvoj MSP Nacrt Strategije Izvjestaj Direkcije za razvoj MSP	1.000	1.000			Direkcija za razvoj MSP
3.6.3.10	Unaprijediti servise koje opštine Cetinje, Kolašin, Mojkovac i Pljevlja pružaju ženama koje se bave preduzetništvom	Povećana rodna senzibilnost lokalnih službenika kroz edukaciju o rodnoj ravnopravnosti, izradu lokalnog akcionog plana za rodnu ravnopravnost i učešće u programima za preduzetnice.	Izvjestaji UNDP	17.000		17.000		UNDP/MLJMP

STRATEŠKI CILJ 4. PODRŠKA POČETNICIMA U BIZNISU – START UP

	Aktivnosti	Očekivani rezultati	Izvori verifikacije	Procjena potrebnih finansijskih sredstava				Nadležnost
				Izvori				
				Ukupno	Javni sektor	Donatori	Privatne institucije	
4.1.	Operativni cilj: Jačanje institucionalne infrastrukture za podršku započinjanja biznisa							
<i>4.1.1.</i>	<i>Zadatak: Uspostavljanje politike razvoja mreže inkubatora i obezbjeđivanje potrebnih uslova za započinjanja biznisa</i>							
4.1.1.1.	Proširiti poslovne aktivnosti i usluge inkubatora	Unaprijeđena postojeća infrastruktura i prošireni kapaciteti i nivo pruženih usluga	Izvjestaj biznis inkubatora					BI
4.1.1.2.	Formirati inkubator opšteg karaktera na sjeveru Crne Gore	Aplikarano za grant u okviru IPA 2011 programa „Inter-municipal development grant programme“ za formiranje inkubatora na sjeveru CG	Izvjestaj opština					Opštine na sjeveru

4.1.1.3.	Poboljšati saradnju između samih inkubatora, kao i sa inkubatorima iz regiona	Broj međunarodnih projekata u koje su uključeni BI Saradnja IRFCG sa inkubatorom	Izvještaj BI Izvještaj IRFCG					Izvještaj BI IRFCG
4.1.1.4.	Pojačati promotivne aktivnosti i podići svjesnost o značaju razvoja inkubatora	Broj obuka/seminara/okruglih stolova u cilju promocije značaja inkubatora	Izvještaj BI					Izvještaj BI
4.2	Operativni cilj: Unaprjeđenje kvaliteta i dostupnosti finansijske podrške							
4.2.1.	<i>Zadatak: Olakšavanje pribavljanja nedostajućih sredstava za započinjanje sopstvenog biznisa</i>							
4.2.1.1.	Realizovati kreditnu liniju za podršku početnicima u biznisu -Start up	Planirana realizacija do 20 projekata	Izvještaji IRFCG	Budžet u okviru 2.1.1.1.				IRFCG
4.2.1.2.	Realizovati programe za samozapošljavanje	Realizovano 5 obuka za 75 nezaposlenih lica. Realizovano 30 kredita. Stvoreni uslovi za otvaranje 40 novih radnih mjesta	Izvještaj ZZZCG	202.075	202.075			ZZZCG
4.3.	Operativni cilj: Unaprjeđenje kvaliteta i dostupnosti nefinansijske podrške							
4.3.1	<i>Zadatak: Razvoj usluga kojima se obezbeđuje sticanje potrebnih znanja i vještina za započinjanje sopstvenog biznisa</i>							
4.3.1.1.	Pripremiti informatore i priručnike o tome kako započeti posao	Urađeno i distribuirano 300 priručnika kako započeti biznis	Priručnik Izvještaj ZZZCG	1.000	1.000			ZZZCG
4.3.1.3.	Realizacija obuka za početnike u biznisu	Uspostavljeno 1 virtuelno preduzeće i obučeno 15 polaznika	Izvještaj ZZZCG	15.750	15.750			ZZZCG
4.3.1.4.	Promocija značaja započinjanja sopstvenog biznisa	Broj seminara i obuka za početnike u biznisu od strane inkubatora.	Izvještaj Inkubatora					Izvještaj BI
		Urađeno i distribuirano 1000 lifleta za nezaposlena lica	Lifleti Izvještaj ZZZCG	100	100			ZZZCG